

O B S A H

Kapitola první.

SUKCESE STÁTŮ A STÁTNÍ DLUH.

<i>I. Úvod a rozhled</i>	1
1. Sukcese států a její druhy	1
2. Sukcese států v theorii mezinárodního práva	2
3. Sukcese států v praxi	3
4. Otázka sukcese ve státní dluh	4
<i>II. Rozdělení státního dluhu po stránce zásadní</i>	5
A. Jest nástupnický stát povinen převzít státní dluh státu starého?	5
1. Mezinárodní praxe mluví většinou pro sukcesi ve státní dluh	5
2. Stanovisko mezinárodně-právní theorie	6
a) Theorie kompetenční	6
b) Theorie soukromoprávní	7
c) Theorie, rozlišující politickou a hospodářskou osobnost státu	8
3. Sukcese ve státní dluh jako problém finanční	9
B. Podle jakého klíče se rozděluje státní dluh státu starého?	12
1. Klíč absolutní	12
2. Klíč relativní	13
3. Poměrná berní síla	13
4. Rozdělovací klíč při zvláštním postavení některé části státu	15
C. Výjimky ze zásady převzetí státního dluhu podle poměrné berní síly	16
1. První výjimka: dluhy zajištěné	16
a) Dluhy zajištěné v pravém slova smyslu	16
b) Dluhy relativní, zvláštní	17
c) Nebezpečí zvláštního rozdělení dluhu zajištěného	19
2. Druhá výjimka: dluhy odiosní	20
a) Dluhy válečné	20
b) Dluhy nepřátelské obyvatelstvu odstoupeného území	21
c) Dluhy režimu	21
D. Otázka vzájemného ručení nástupnických států za přidělené podíly	22

<i>III. Rozdělení státního dluhu po stránce technické</i>	24
A. Způsoby rozdělovací techniky	24
1. Rozdělení in natura	24
a) Pravidelné rozdělení in natura	24
b) Nepravidelné rozdělení in natura	25
2. Účetní vyrovnání mezi státem starým a státem nástupnickým	26
a) Modality periodických platů	26
b) Výkup za hotové nebo za kompenzační titry	27
3. Společná služba	28
B. Orgán provádějící rozdělení	29
<i>IV. Převzetí rozděleného dluhu novými dlužníky</i>	29

Kapitola druhá.

STÁTNÍ DLUH RAKOUSKÝ A UHERSKÝ V LETECH 1867—1918.

<i>I. Pozřechný přehled</i>	32
1. Vývoj a vzrůst státního dluhu rakouského a uherského v letech 1867—1918	32
2. Emisní typy	35
3. Zadlužení zahraniční a domácí	36
<i>II. Všeobecný státní dluh</i>	38
1. Vyrovnání s Uhrami v r. 1867 a státní dluh	38
a) Společné dluhy v budoucnosti	38
b) Likvidace minulosti	40
2. Unifikace roku 1868	42
3. Pozdější změny ve stavu všeobecného státního dluhu	45
4. Konverse 4.2% sjednocené renty v r. 1903	45
5. Dodatečná úmluva o uherském příspěvku v r. 1907	46
6. Stav všeobecného státního dluhu k 30/6 1914	48
<i>III. Rakouský státní dluh</i>	49
1. Rakouská renta zlatá a korunová	49
2. Dluh železniční	50
3. Dluhy zvláštní (resortní), 3½% investiční renta	51
4. Poslední emise předválečné	53
5. Stav rakouského státního dluhu k 30/6 1914	54
<i>IV. Uherský státní dluh</i>	56
1. Dluhy z pozemkového vyvazení	56
2. První samostatné emise uherské. Zlatá renta	56

3. Dluhy ze zestátnění železnic	57
4. Dluhopisy za výkup výčepních regálních práv	58
5. 4% uherská korunová renta	59
6. Některé ostatní dluhy uherské	59
7. Stav uherského státního dluhu k 30/6 1914	60
<i>V. Dluhy válečné</i>	<i>62</i>
1. Financování světové války	62
2. Stav válečných dluhů k 31/10 1918	64
3. Zákonný podklad válečných dluhů:	65
a) v Rakousku	65
b) v Uhrách	66
4. Válečné půjčky	66
5. Agitace pro upisování válečných půjček	69
6. Upisování válečných půjček na lombard	70

Kapitola třetí.

ROZPADNUTÍ RAKOUSKO-UHERSKA A MÍROVÉ SMLOUVY.

<i>I. Základní povaha sukcese rakousko-uherské</i>	<i>72</i>
1. Rozpadnutí Rakousko-Uherska a vznik nových států	72
2. Dismembrace či pouze cese a secese některých částí říše?	73
3. Likvidační komise ve Vídni	75
4. Služba státního dluhu po převratu	77
a) v Rakousku	77
b) v Maďarsku	79
c) v Československu	79
5. Rakouské stanovisko při mírovém jednání v příčině sukcese	80
6. Stanovisko spojenců a mírových smluv	81
7. Maďarské stanovisko	84
8. Státy nástupnické	85
9. Skutečnost a právní fikce	86
<i>II. Mírové smlouvy a jejich provádění</i>	<i>87</i>
1. Vznik mírových smluv	87
2. Ustanovení mírových smluv o státním dluhu	89
a) Předválečný dluh nezajištěný, representovaný titry	90
b) Předválečný dluh zajištěný	91
c) Dluh válečný, representovaný titry	91
d) Ostatní závazky	92
3. Reparační komise, orgán, pověřený provedením mírových smluv	92
a) Její jednostranný charakter	92
b) Složení Reparační komise a jejích odborů	93

c) Úkoly a dílo Reparační komise při rozdělení rakouského a uherského státního dluhu	94
4. Měnové znehodnocení a jeho vliv	96
5. Měnová ustanovení mírových smluv	97
6. Rozlišení věřitelů na domácí a zahraniční	101
7. Účast věřitelů při rozdělení rakouského a uherského státního dluhu . .	103
8. Konec činnosti Reparační komise	105

Kapitola čtvrtá.

ROZDĚLENÍ PŘEDVÁLEČNÉHO DLUHU NEZAJIŠTĚNÉHO.

I. <i>Rozdělení po stránce zásadní</i>	106
A. Pojem a rozsah nezajištěného dluhu podle mírových smluv	106
1. Znaky předválečného dluhu nezajištěného, representovaného titry . . .	106
2. Uherský blok sjednocené renty	108
3. Seznam nezajištěného dluhu	110
B. Rozdělovací klíč	112
1. Rozdělovací klíč všeobecně	112
2. Stanovisko československé: přímé daně	113
3. Námitky proti přímým daním	115
4. Stanovisko rakouské: nynější berní síla	115
5. Rozhodnutí Reparační komise: úhrn různých berních příjmů	117
6. Klíč pro rozdělení dluhu rakouského	118
7. Klíč pro rozdělení dluhu uherského	119
8. Účast Chorvatska-Slavonska na uherském nezajištěném dluhu	120
9. Podíl polský (Orava, Spiš)	121
C. Přehled podílů jednotlivých států nástupnických	121
II. <i>Rozdělení po stránce technické</i>	121
A. Dvojí způsob rozdělovací techniky	121
B. První technická operace: okolkování ve státech nástupnických	123
1. Původní směrnice pro okolkování	123
2. Význam okolkování	125
a) pro nástupnické státy	125
b) pro majitele titrů ve státech nástupnických	126
c) pro majitele titrů mimo státy nástupnické	127
3. Průlom do principu teritoriality: protestní řízení	128
4. Další výjimka: depositní úmluva československo-rakouská	130

5. 100milionový blok	131
6. Nostrifikační akce	132
7. Depositní úmluva s Maďarskem	133
8. Úmluvy o rozdělení titrů z majetku společných podstat	133
9. Opuštění principu teritoriálního	136
10. Způsob okolkování a jeho kontrola	137
C. Druhá technická operace: kompenzační emise	
a) Nesnáze kompenzačních emisí. Nutnost modifikace	
1. Závislost na skončení okolkovací akce	139
2. Technické nesnáze kompenzačních emisí	139
3. Evidenční okolkování titrů mimo území států nástupnických	141
4. Východisko z nesnází: společná služba rent valutních, výkup rent papírových	142
b) Úprava rent zlatých a valutních	
1. Inšprucký protokol z 29/6 1923. Zřízení Caisse Commune	144
2. Pražská dohoda z 14/11 1925. Prozatímní bilance rent zlatých a na cizí měny znějících	146
3. Pařížský protokol z 11/6 1930. Definitivní bilance rent zlatých a na cizí měny znějících	147
c) Úprava rent papírových	
1. Pražská bilance rent papírových (1925)	148
2. Princip totalisace	149
3. Římská bilance papírových rent (1928)	150
4. Jednání o výkup papírových rent. Stanovisko států pasivních	151
5. Státy aktivní. Úhrada polského schodku odkupem československého a rakouského přebytku	152
6. Pařížská dohoda z 11/2 1931 o papírových rentách	153

Kapitola pátá.

ROZDĚLENÍ PŘEDVÁLEČNÉHO DLUHU ZAJIŠTĚNÉHO.

I. Rozdělení po stránce zásadní	158
A. Pojem a rozsah zajištěného dluhu podle mírových smluv	
1. Znaky dluhu zajištěného	158
2. Prvá skupina dluhu zajištěného (čl. 203/186, č. 1, odst. 1)	160
3. Salinky	160
4. Druhá skupina dluhu zajištěného (čl. 203/186, č. 1, odst. 4)	161
5. Sporné případy	163

a) Administrativní (resortní) dluhy, zařazené pod ustanovení čl. 203/186, č. 1, odst. 4	163
b) Dluhy dráhy Lvov—Černovice—Jasy	164
c) Dluh z převzetí řetězového mostu v Děčíně	166
B. Rozdělovací klíč	167
1. Rozdělovací klíč všeobecný	167
2. Zvláštní případy:	168
a) Dluhy Stegu	169
aa) Sestátnění tratí uherských	169
bb) Sestátnění tratí rakouských	170
cc) Složitá situace po zestátnění a po rozpadnutí Rakousko-Uherska	171
dd) Vídeňská dohoda z 11/9 1922 a rozhodnutí Reparační komise . .	172
b) Dluhy dráhy Uhersko-haličské	174
c) 3% uherská půjčka Železných vrat	176
C) Celková výše a podíly jednotlivých států	177
II. Rozdělení po stránce technické	179
A. Technické rozdělení všeobecně	179
B. Jednotlivé způsoby technického rozdělení	181
1. Společná služba	181
2. Pravidelné rozdělení in natura	182
3. Účetní vyrovnání mezi spoludlužnými státy	182
a) Dluhopisy dráhy Rudolfovy	183
b) 4% dluhopisy dráhy Alžbětiny z r. 1890 ve zlatě	183
4. Nepravidelné rozdělení in natura	185
C. Seznam zajištěného dluhu	188
1. rakouského	188
2. uherského	192
3. rakousko-uherského	193

Kapitola šestá.

POČÁTEK ODPOVĚDNOSTI NÁSTUPNICKÝCH STÁTŮ ZA PŘEDVÁLEČNÝ DLUH.

I. Sporná otázka počátku odpovědnosti za předválečný dluh	194
II. Právní řešení otázky počátku odpovědnosti	195
1. Význam data 28/7 1914	195
2. Počátek odpovědnosti za dluh nezajištěný	196

a) Šalamounské rozhodnutí Reparační komise	197
b) Nálezy smíšených rozhodčích soudů	197
c) Rozhodnutí konference velvyslanců	199
3. Počátek odpovědnosti za dluh zajištěný	199
a) Rozhodnutí Reparační komise	199
b) Nálezy smíšených rozhodčích soudů	200
<i>III. Praktické řešení otázky počátku odpovědnosti</i>	<i>201</i>
1. Úmluvy Rakouska a Maďarska se zahraničními věřiteli o vyrovnání nedoplatků předválečného státního dluhu	201
2. Nedoplatky náležející příslušníkům států nástupnických	203
3. Vyúčtování platů, vykonaných jednotlivými státy nad jejich povinnost	204

Kapitola sedmá.

PŘEVZETÍ ROZDĚLENÉHO PŘEDVÁLEČNÉHO DLUHU NÁSTUPNICKÝMI STÁTY.

<i>I. Třetí etapa: Konverse dluhu býv. monarchie na dluhy nástupnických států</i>	<i>206</i>
A. Všeobecný ráz této etapy	206
B. Některé zvláštní otázky	209
1. Problém valorisační	209
a) Německo	210
b) Polsko	211
c) Ostatní státy	212
2. Stříbrná doložka	213
a) Přípustnost stříbrné doložky	215
b) Vliv zavedené korunové měny	217
c) Vliv konverse korunové měny na měny nástupnických států	219
d) Mírové smlouvy a stříbrná doložka	219
3. Dluhy markové	221
a) Otázka existence zlaté doložky	221
b) Vliv předpisů devalvujících zlatou doložku	223
c) Otázka valorisace	224
<i>II. Převzetí předválečného dluhu v Československu, Itálii, Polsku a Rakousku</i>	<i>228</i>
A. Československo	228
1. Československý podíl na předválečném dluhu	228
a) Nezajištěný předválečný dluh připadlý k tíži Československa	228
b) Přípravná opatření ke zjištění čl. územního bloku	229
c) Zajištěný dluh připadlý k tíži Československa	232
2. Způsob převzetí předválečného dluhu v Československu	233
3. Moučná půjčka	234
4. Prozatímní listy podle zákona č. 250/1922 Sb. z. a n.	236

5. Podmínky převzetí nezajištěného dluhu	240
a) označení dle vlád. nař. č. 126/1919 Sb. z. a n.	240
b) neoznačení ve smyslu mírových smluv	241
6. Otázka zlatých rent	242
7. Konsolidační půjčka	246
8. Zákon č. 52/1928 Sb. z. a n. o převzetí zajištěného dluhu	248
a) Výměna za náhradní dluhopisy	248
b) Splacení v hotovosti	250
c) Společná služba	251
9. Zákon č. 104/1928 Sb. z. a n. o převzetí dluhu nezajištěného	251
a) Výměna prozatímních listů za náhradní rentu	252
b) Přímá výměna starých titrů za náhradní rentu	253
c) Převzetí druhů dosud neupravených	253
B. Itálie	255
C. Polsko	255
D. Rakousko	258
1. Převzetí zajištěného dluhu	260
2. Převzetí nezajištěného dluhu	261
<i>III. Společná pokladna</i>	<i>262</i>
<i>(Caisse Commune des porteurs des dettes publiques autrichienne et hongroise émises avant la guerre.)</i>	
A. Základ a organizace	262
1. Smluvní základy Společné pokladny	262
2. Její organizace	263
3. Poměr Společné pokladny k věřitelům a dlužnickým státům	264
4. Dluhy spravované Společnou pokladnou	266
5. Obnova služby po stránce technické	269
6. Títry ztracené a zničené	271
B. Modality společné služby	272
1. Snížení povinných platů, Revisní klausule. Dodatečný protokol z 15/3 1926	272
2. Vyrovnání zadrželostí	275
3. Umořování dluhů umořitelných	276
4. Přeměna věčných rent v půjčky umořitelné	278
5. Římský návrh z 9/5 1928 na definitivní úpravu výplatních sazeb a umořování	279
6. Pařížská dohoda z 31/10 1930	280
7. Dodatečná dohoda z 13/12 1930	282
C. Československé zájmy na Společné pokladně	283
1. Stát jako dlužník a věřitel	283
2. Vpád papírů C. C. do Československa	286

3. Bilance Československa se Společnou pokladnou	287
4. Snahy o zastoupení čl. majitelů ve Společné pokladně	289
D. Poruchy dluhové služby od r. 1932	291

Kapitola osmá.

VÁLEČNÉ PŮJČKY.

I. <i>Otázka odpovědnosti za válečné půjčky</i>	294
1. Původní stanovisko československé k válečným půjčkám	294
2. Předběžná opatření československá týkající se válečných půjček	295
a) Zrušení práva platiti válečnými půjčkami daň válečnou	295
b) Zastavení úrokové služby	296
c) Zákaz lombardu	297
d) Zjišťování nátlaku k upisování	297
e) Soupis a zákaz dovozu	298
3. Válečné půjčky na mírové konferenci	298
a) Souvislost s otázkou reparační	298
b) Válečné půjčky v mírových podmínkách	299
c) Kusé mezinárodní řešení otázky odpovědnosti	301
II. <i>Vzetí válečných půjček s oběhu</i>	302
III. <i>Válečné půjčky jako vnitřní otázka československá</i>	304
1. Cestou k zhodnocení válečných půjček úpisem nové státní půjčky	305
a) Plán na sanaci postižených peněžních ústavů	305
b) Agitace pro uznání válečných půjček	306
c) První návrhy arosní půjčky	307
2. Zhodnocení válečných půjček úpisem IV. státní půjčky	310
3. Zhodnocení válečných půjček výměnou za 3% odškodňovací dluhopisy	314
4. Úlevy při upisování IV. státní půjčky	316
a) Lombardní úvěr k úpisu	316
b) Úpisy na splátky	317
c) Kooperace	317
d) Zápůjčky zemských peněžních ústavů	318
e) Odkup titrů vydaných za upisovací hotovost	319
5. Úprava poměru mezi lombardními dlužníky a věřiteli	320
a) Ochrana lombardních dlužníků	320
b) Ochrana lombardních věřitelů	321
6. Spory z lombardních zápůjček na válečné půjčky	322
a) Spory jednotlivců	323
b) Spory obcí	323
7. Pojem válečných půjček. Zálohové účty	325

Kapitola devátá.

DLUHY ADMINISTRATIVNÍ. (ČL. 203/186 PŘEDPOSL. ODST.,
ČL. 205/188 POSL. ODST.)

<i>I. Administrativní dluhy jako otázka mezinárodní</i>	327
1. Názor rakouský a maďarský	328
2. Stanovisko států nástupnických	329
3. Rozhodnutí Reparační komise	330
4. Rozsudek smíšeného rozhodčího soudu československo-maďarského	331
5. Odpovědnost Rakouska a Maďarska nepodařilo se uplatnit	332
<i>II. Administrativní dluhy jako vnitřní otázka československá</i>	334
1. Převzetí pohledávek za válečné dodávky podle zákona č. 236/1924	334
2. Také jiné administrativní závazky býv. státu byly v Československu převzaty	335
3. Zákon č. 156/1926 o pohledávkách ze závazků vzniklých býv. státu	336
4. Historická reminiscence: české korunní léno Wildenau	338

Kapitola desátá.

SUKCESE VE STÁTNÍ DLUH A STÁTNÍ BANKROT.

<i>I. Předlužené dědictví rakousko-uherské jako problém mezinárodní</i>	340
1. Dvě protichůdné tendence: sukcese a bankrot	340
2. Není konkursního řádu pro státy	341
3. Pokus o mezinárodně-právní úpravu bankrotu rakousko-uherského	343
a) Zajištěný dluh — první třída věřitelů	344
b) Nezajištěný dluh — 8 skupin věřitelů	345
4. Sukcese ve státní dluh jest otázkou především finanční	350
<i>II. Předlužené dědictví rakousko-uherské jako vnitřní otázka nástupnických států</i>	351
1. Beneficium inventarii	351
2. Dávka z majetku — pokus o sanaci státních financí podle zásad daňové spravedlnosti	352
3. Státní bankrot — sanace státu na účet věřitelů	355
a) Jednostranná úprava státem dlužnickým	356
b) Dohoda s věřiteli	356
c) Arbitráž	357
d) Donucení	359
4. Cesta nejmenšího odporu — znehodnocení měny	360
5. Závěr: C'est la guerre!	362
Literatura	365